

ÉS MÉGIS LAPOS AZ ÉG!

Nebra égbolt-korong,
Kr. e. 1600 körül, bronz, arany
Fotó: © Juraj Lipták

A Németországban őrzött *Nebra Sky Disc* (*Nebra égbolt-korong*) nem más, mint egy 3600 éves, bronzkori csillagászati óra, amelyet a kozmosz legkorábbi ismert és egyértelmű ábrázolásaként tarthatunk számon. Két fosztogató talált rá a Németország Szász-Anhalt tartományában fekvő Nebrában 1999-ben, amikor régészeti kincsekre vadásztak. A titokzatos tárgy többször is gazdát cserélt mielőtt 2002-ben, egy svájci színlelt vásárlás során több más bronzkori lelettel együtt megszerezték a hatóságok. A rajta található ábrázolás jelentéséről és funkciójáról egészen 2006-ig vitatkoztak a tudósok, ekkor azonban a kutatás olyan új bizonyítékokat tárt fel, amelyek szerint a lemez csillagászati eszköz volt, ami a nap- és holdnaptár harmonizálására szolgált. Hogy ez mit jelent pontosan? A holdév tizenegy nappal rövidebb, mint a napév. A lemez azt segíthetett meghatározni, hogy mikor kell a 13. hónapot hozzáadni a holdnaptárhoz, hogy az összhangban legyen a napév évszakival. Az utazó kiállítás, amelyen a *Nebra Sky Disc* is szerepel, 2020 novemberében a Halle-i Állami Östörténeti Múzeumban startol, és innen 2021-ben Londonba, a British Museumba utazik tovább. (Szilágyi Róza Tekla)

Die Welt der Himmelsscheibe von Nebra – Neue Horizonte, Landesmuseum für Vorgeschichte, Halle, 2020. november 20. – 2021. május 16.

Karácsonyfa és nápolyi barokk Betlehem a MET-ben

© The Metropolitan Museum of Art, New York

BAROKK KARÁCSONY

A MET mostanra világhírűvé vált tradíciójához híven idén is felállítja karácsonyfáját New Yorkban. A több mint hat méter magas, izzósorokkal körbefuttatott kékfényő idén egy 18. századi nápolyi Betlehem fölé magasodik, rajta pedig selyempalástos angyalszobrok függenek. Az alakokban gazdag betlehemes életkép min-

den részletében a mediterrán kikötőváros multikulturális társadalmára utal – többek között a város San Gregorio Armeno barokk templomára, amely mellett az azonos nevű utcában számos, hagyományosan betlehemes figurákat készítő műhely található. Az itteni mesterek különleges szolgáltatása, hogy kérés esetén a betlehemes jelenet figuráit a készítettők vagy családtagjaik arcképére formálják. (Szilágyi Róza Tekla)

RAGYOGJ!

Részletek a *Ragyogj! Divat és csillogás* című kiállítás anyagából, Kiscelli Múzeum
Fotó: © Kondella Mihály

Ragyogj! – szólít fel Benczúr Emese installációja, körülötte pedig flitterek, gyöngyök és strasszok tömegtelen mennyiségben, ez fogadja a látogatót a Kiscelli Múzeum Templomterében. A *Ragyogj! Divat és csillogás* című kiállítás az intézmény textilgyűjteményéből nyújt tematikus válogatást: minden, ami fénylik, csillog, arany vagy ezüst pompában tündököl, az bekerült a térbe. Egyes szekciók az esti viseletekre helyezik a hangsúlyt: mint a klasszikus „kis fekete” koktéluhák és az estélyik, melyeknél a sötét színek köszönhetően jobban kiemelődnek a csillogó díszítések, vagy a század eleji modern táncművészet hatására a ruhákon megjelenő gyöngyosorok és füzérek. A kiállítóterben a ruhák és kiegészítők egy részét a kurátor – Szatmári Judit Anna, a Kiscelli Múzeum Textil-

gyűjteményének vezetője – égitestekhez rendelte szín és/vagy témakör szerint. Az ezüstös fényben pompázó darabok a Holdhoz kerültek, ennek kapcsán pedig kiderül, hogy az ezüst nemcsak az arany olcsóbb változata, pótléka, hanem a 60-as években beköszöntött úrkorszak fontos pillére is. A legimpozánsabb, a tér közepén elhelyezkedő és a kiállítást uraló szekció a Napot képviseli. Az aranynak valódi és hatalmi szimbólumként is hatalmas a történelme: dicsfény, glória, korona. Az aranyban pompázó öltözékek és kiegészítők között, a 18. századi relikviák mellett ott vannak 21. századi, kortárs darabok, az uralkodói portrék mellett feltűnik a *Je suis belle*, Szegedi Kata és számos mai magyar divattervező kreációja is. (Lépsold Zsanett)

Ragyogj! Divat és csillogás,
Kiscelli Múzeum – Fővárosi Képtár,
Budapest, 2020. március 15-ig

2019 MOHOLY-NAGY-DÍJASA

Immár tizennegyedik alkalommal adták át a Moholy-Nagy-díjat, ami- ben idén Karole P. B. Vail, a velencei Peggy Guggenheim Gyűjtemény igazgatója, kurátor, művészeti író részesült. A Moholy-Nagy Művészeti Egyetem díja a névadó emlékéét ápoló, szellemiségét továbbörökítő vagy egyszerűen csak ahhoz méltó személyiségeket

tüntet ki: először, 2006-ban Hattula Moholy-Nagy, az alkotó lánya, a hagyaték gondozója kapta, aki rengeteget tett az életmű megismertetéséért. Őt követte Gergely István, volt rektor és Lengyel István belsőépítész, 2008-ban Rubik Ernő, majd Hannes Böhringer művészettfilozófus, Tibor Kalman New York-i grafikus, a Benetton cég *Colors* magazinjának alapító főszerkesztője, Dieter Rams, a Braun termékek dizájnere, 2017-ben Passuth Krisztina művészettörténész, 2018-ban Barabási Albert László fizikus volt díjazott, de közben olyan társművész-alkotók is elnyerték az elismerést, mint Földes Imre zenetörténész, Gőz László zenész, a BMC alapítója, Kovalik Balázs rendező, Frenák Pál koreográfus, táncművész vagy Nádasy Ádám nyelvész, költő, műfordító. A 2019-es díjazott, Karole P. B. Vail több más tevékenysége mellett 1997 óta a Solomon R. Guggenheim Múzeum kurátori csapatának tagja. 2016-ban hatalmas sikert aratott *Moholy-Nagy: Future Present* című kiállítása, ami az Egyesült Államok három vezető művészeti intézményében volt látható: a New York-i Solomon R. Guggenheim Museumban, az Art Institute of Chicagóban és a Los Angeles County Museum of Artban. 2017-ben kinevezték a velencei Peggy Guggenheim Gyűjtemény és az olaszországi Guggenheim Alapítvány igazgatói posztjára, ami azért is érdekes, mert Peggy Guggenheim unokájaként gyermekkor óta ismerte és tanulmányozta a gyűjteményt. (Lépsold Zsanett)

Karole Vail átveszi a Moholy-Nagy-díjat

Fotó: © Lakos Máté